

بررسی اقتصاد جهان در هفته‌ای که گذشت (17 تا 24 مهر 1403)



اقتصاد جهانی در هفته منتهی به 24 مهر 1403 شاهد تحولات مثبت و منفی در مناطق مختلف بود. از فشارهای تورمی در آمریکای شمالی گرفته تا نگرانی‌های فزاینده انرژی در اروپا، کاهش تولیدات مختلف در آسیا، چالش‌های مرتبط با بدهی در آفریقا، سیگنال‌های متناقض اقتصادی در آمریکای لاتین و تنش‌های ژئوپلیتیکی در خاورمیانه، چشم‌انداز اقتصادی جهان را همچنان شکننده است.

آمریکای شمالی

ایالات متحده

نگرانی‌ها پیرامون تورم همچنان بر چشم انداز اقتصادی ایالات متحده سایه افکنده است. شاخص قیمت مصرف کننده (CPI) برای ماه شهریور که در تاریخ 19 مهر منتشر شد، نشان دهنده افزایش ۳.۷ درصدی نسبت به سال گذشته بود که کمی بالاتر از پیش‌بینی‌های قبلی (۳.۶ درصد) است. قیمت‌های انرژی در ماه گذشته ۱.۹ درصد افزایش یافت که عمدتاً ناشی از محدودیت‌های عرضه نفت به دلیل ناآرامی‌های ژئوپلیتیکی در خاورمیانه بود. با وجود افزایش نرخ‌های بهره توسط فدرال رزرو، تورم هسته‌ای (بدون احتساب غذا و انرژی) در سطح ۴.۱ درصد باقی ماند. همزمان، داده‌های بازار کار آمریکا نشان دهنده کاهش فرصت‌های شغلی بود. تعداد فرصت‌های شغلی به ۹.۵ میلیون رسید که نسبت به ۹.۷ میلیون در مرداد ماه کاهش یافته و این امر نشان دهنده مشکلات احتمالی در بازار کار در ماه‌های آتی است. شاخص S&P 500 نیز نوساناتی داشت و به دلیل گزارش‌های متناقض درآمدی و عدم قطعیت‌های اقتصادی جهانی، ۱.۲ درصد افت را در هفته تجربه کرد.

کانادا

کانادا با فشارهای تورمی مواجه است و نرخ تورم در حدود ۳.۹ درصد است. بانک مرکزی کانادا در بیانیه‌ای در 21 مهر ماه احتمال افزایش مجدد نرخ بهره را مطرح کرد و علت آن را نگرانی از رشد دستمزدها و تداوم تورم اعلام نمود. بازار مسکن کانادا با کاهش ۰.۸ درصدی قیمت‌ها مواجه شد. در مراکز شهری مانند تورنتو و ونکوور که با چالش‌های مربوط به قدرت خرید دست و پنجه نرم می‌کنند قابل توجه بوده است.

اروپا

اتحادیه اروپا

امنیت انرژی همچنان در مرکز چالش‌های اقتصادی اتحادیه اروپا قرار دارد. در پی تشدید تنش‌ها در اروپای شرقی و خاورمیانه، قیمت گاز طبیعی در طول هفته ۱۵ درصد افزایش یافت که نگرانی‌هایی را برای صنایع ایجاد کرد. اقتصاد آلمان، بزرگترین اقتصاد اروپا، با کاهش ۰.۶ درصدی تولیدات صنعتی در ماه سپتامبر مواجه شد که در تاریخ 20 مهرماه گزارش شد. ارزش یورو در مقابل دلار آمریکا کاهش یافت و به ۱.۰۴۵ دلار رسید که پایین‌ترین سطح در شش ماه گذشته بود و این امر ناشی از هجوم سرمایه‌گذاران به سمت دلار است.

بریتانیا

اقتصاد بریتانیا نشانه‌های محدودی از بهبود را نشان داد و رشد تولید ناخالص داخلی ۰.۳ درصد افزایش یافت. این رشد برخلاف برآورد اولیه ۰.۵ درصدی است که پایین‌تر است ولی در هر حال کلی رشد تولید ناخالص داخلی بریتانیا مثبت بود. داده‌های منتشرشده در ۱۲ اکتبر حاکی از تقاضای ضعیف مصرف‌کننده و کاهش سرمایه‌گذاری تجاری بود. تورم همچنان در سطح ۶.۱ درصد باقی مانده است که بیشتر ناشی از قیمت‌های مواد غذایی و انرژی بوده است. بانک مرکزی انگلستان نرخ‌های بهره را در سطح ۵.۲۵ درصد ثابت نگه داشت و بین چالش‌های تورمی و کندی رشد اقتصادی تعادل برقرار کرد.

آسیا

چین

بهبود اقتصادی چین همچنان با مشکل مواجه است، زیرا صادرات در شهریور ماه ۷.۵ درصد نسبت به سال گذشته کاهش یافته است. این موضوع در تاریخ 18 مهر اعلام شد و پنجمین ماه متوالی کاهش صادرات بود که ناشی از تقاضای ضعیف جهانی و تداوم تنش‌های تجاری است. رشد تولید ناخالص داخلی چین برای سه ماهه سوم ۴.۴ درصد تأیید شد که کمتر از هدف ۵ درصدی دولت بود. در واکنش به این شرایط، دولت چین در تاریخ ۱۴ اکتبر مجموعه‌ای از اقدامات محرک اقتصادی را اعلام کرد که شامل کاهش مالیات برای کسب و کارهای کوچک و افزایش هزینه‌های زیرساختی بود. بخش املاک و مستغلات همچنان یک مانع عمده برای اقتصاد چین به شمار می‌رود. شرکت اورگراند کهدومین انبوه‌ساز املاک چین است، نتوانست در موعد مقرر و برای دومین بار بدهی خود را پرداخت نماید و این موضوع نگرانی‌های بیشتری در مورد ثبات این حوزه از اقتصاد به وجود آورد.

ژاپن

اقتصاد ژاپن نشانه‌هایی از پایداری را نشان داد و تولیدات صنعتی این کشور در شهریور ۱.۲ درصد رشد داشت. با این حال، این ژاپن همچنان به کاهش ادامه داد و تا 22 مهر ماه به ۱۴۹ یکن در مقابل دلار آمریکا رسید که این امر هزینه‌های واردات را افزایش داد. تورم در سطح ۳.۲ درصد ثابت ماند، هرچند نگرانی‌ها پیرامون افزایش هزینه‌های انرژی همچنان وجود دارد، زیرا این کشور همچنان به شدت به واردات انرژی وابسته است.

آفریقا

نیجریه

اقتصاد نیجریه با مشکلات عمده ای مواجه است و تورم در شهریور به ۲۶.۷ درصد رسید که بالاترین سطح در چند دهه اخیر است. داده های منتشر شده در تاریخ 20 مهر نشان داد که افزایش قیمت مواد غذایی و حذف یارانه های سوخت از عوامل اصلی این تورم بوده اند. با وجود قیمت های بالای نفت، این کشور با کمبودهای انرژی و کاهش ارزش نایرا دست و پنجه نرم می کند.

آفریقای جنوبی

چالش های اقتصادی آفریقای جنوبی همچنان ادامه دارد و قطعی های برق بر بهره وری صنعتی این کشور تأثیر گذاشته است. طبق گزارش 19 مهر نرخ بیکاری در سطح بالای ۳۲.۹ درصد باقی مانده و اعتماد تجاری به پایین ترین سطح خود در ۱۳ ماه گذشته رسیده است. با این حال، دولت امیدوار است که در فصل برداشت بهتر بتواند فشارهای تورمی را کاهش دهد.

آمریکای لاتین

برزیل

اقتصاد برزیل نشانه های متناقضی از خود نشان داد. از یک سو، تورم در سطح ۵.۱ درصد پایدار ماند، اما از سوی دیگر، تولید صنعتی در شهریور ماه ۰.۹ درصد کاهش یافت. با این حال بانک مرکزی برزیل، تصمیم گرفت نرخ بهره خود را ۲۵ واحد پایه کاهش دهد و به ۱۲.۷۵ درصد برساند که سومین کاهش متوالی آن در تلاش برای تحریک رشد اقتصادی است.

مکزیک

اقتصاد مکزیکی نشان از ثبات اقتصادی دارد و پیش بینی می شود که رشد تولید ناخالص داخلی سالانه تا پایان سال به ۳.۲ درصد برسد. داده های تولیدی منتشر شده در تاریخ 23 مهرماه نشان داد که تولیدات صنعتی با رشد ۱.۱ درصدی نسبت به ماه قبل همراه بوده که ناشی از تقاضای قوی از سوی ایالات متحده بوده است. با این حال، تورم با افزایش به ۴.۸ درصد رسید که عمدتاً به دلیل افزایش قیمت های مواد غذایی بود.

خاورمیانه

عربستان سعودی

اقتصاد عربستان سعودی همچنان از قیمت های بالای نفت که تا 24 مهر به ۹۴ دلار در هر بشکه رسید، بهره مند بود. با این حال، بخش غیرنفتی نشانه هایی از رکود نشان داد و شاخص مدیران خرید (PMI) در شهریور به ۵۴.۷ رسید که پایین ترین سطح آن در سال 1403 بود. اعلام طرح های جدید سرمایه گذاری در بخش فناوری در تاریخ 22 مهر ماه با هدف تنوع بخشی به اقتصاد و کاهش وابستگی به نفت را دنبال می کرد.

ایران

اقتصاد ایران همچنان با فشارهای خارجی ناشی از تحریم ها و افزایش تورم که در مهر ماه به ۴۸.۲ درصد رسید، دست و پنجه نرم می کند. صادرات نفت ایران به دلیل تنش های ژئوپلیتیکی محدود شده است که رشد اقتصادی کشور را بیشتر تحت فشار قرار داده است. با این حال، ایران در تلاش است تا با تقویت روابط خود با روسیه و چین اثرات تحریم های غرب را کاهش دهد. در این راستا، چندین توافق تجاری و سرمایه گذاری با این کشورها در طول هفته به دست رئیس جمهور امضا شد. اقتصاد جهانی در این هفته در میانه ای از نوسانات قرار داشت. با وجود برخی نشانه های بهبود در آسیا و آمریکای شمالی، چالش های ژئوپلیتیکی و عدم قطعیت های اقتصادی در اروپا و خاورمیانه همچنان باقی ماندند. برای سرمایه گذاران و سیاست گذاران، نظارت دقیق بر تحولات کلیدی مانند سیاست های پولی، قیمت های انرژی، و تنش های ژئوپلیتیکی اهمیت فزاینده ای خواهد داشت.

تهیه شده در مرکز شتاب تبریز (TAC)